

Tadqiqot **UZ**

ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ

2020

- » Ҳуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидаги изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

№18
31 июль

conferences.uz

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 18-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
15-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
18-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-15**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
18-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-15**

ТОШКЕНТ-2020

УУК 001 (062)
КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2020]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 18-кўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 30 июль 2020 йил. - Тошкент: Tadqiqot, 2020. - 11 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илғор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул муҳаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1. Ҳуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б., ю.ф.н. Юсувалиева Рахима (Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2. Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна (Фарғона давлат университети)

3. Тарих саҳифаларидаги изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4. Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

5. Давлат бошқаруви

PhD Шакирова Шоҳида Юсуповна (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги "Оила" илмий-амалий тадқиқот маркази)

6. Журналистика

Тошбоева Барноҳон Одилжоновна (Андижон давлат университети)

7. Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Рахматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Вохидова Мехри Хасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидаги инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброхимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобохонов Олтибой Раҳмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Муסיқа ва ҳаёт

Доцент Чариев Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқаном Раҳимбердиевич (Наманган муҳандислик-қурилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманган муҳандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Раҳмонова Доно Қаххоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўктам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толибович (Бухоро давлат университети)

Тўпلامга киритилган тезислардаги маълумотларнинг хаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

МУСИҚА ВА ҲАЁТ

1. Yigitaliyeva Muattar Komilovna MUSIQANING INSON MA'NAVIYATIGA TA'SIRI	7
2. Qutliyeva Gulmira MARKAZIY OSIYODA MUSIQA SAN'ATI VA CHOLG'U IJROCHILIGINING RIVOJLANISHI	9

МУСИҚА ВА ҲАЁТ

MUSIQANING INSON MA'NAVİYATIGA TA'SIRI

Yigitaliyeva Muattar Komilovna
Farg'ona viloyati O'zbekiston tumani
37-maktab musiqa fani I toifali o'qituvchisi
Telefon: +99 8(90) 308 76 69

Annotatsiya: Mazkur maqolada musiqa fanining badiiy-estetik xususiyati va inson ma'naviyatiga ta'siri haqida ma'lumot berilgan

Kalit so'z: musiqa, estetika, kuy-qo'shiq, Sharq allomalari, barkamol inson, mukammallik, musiqachi, cholg'u asbobi.

Musiqa- insonlarning ezguliklar olamiga yetaklovchima'naviy vosita hisoblanadi. U shundau vositaki, yangi avlod tarbiyasida muhim ahamiyat kasb etadi, inson ruhiy olamiga bevosita ta'sir ko'rsatadi, tinglovchi dunyoqarashini shakllantiradi. Insonning ma'naviy ehtiyojlarini qondiradi, his-tuyg'ularini boyitadi. Kishilarning go'zallik tuyg'usini oshirmay turib, ma'naviy barkamol inson haqida gapirib bo'lmaydi. Yurtimizda o'zlarining sevimli qo'shiqchisi yoki musiqachisi bo'lmagan qishloq yoki mahalla bo'lmasa kerak. Deyarli har bir oilaning uyida, mehmonxonasida qandaydir cholg'u asbobining borligi yurtimizning naqadar musiqaga, kuy-qo'shiqqa shaydolidigan darak beradi.

Musiqa insonni sehrlaydi, ezgulikka, mehr-shafqatga, muhabbatga, shirin orzularga undaydi, yomon yo'ldan qaytaradi, o'ylatadi, yig'latadi, kuldiradi. U inson hayotiga ko'makdosh, hamroh, xuddi yorug'likda yonib tutgan chiroqqa qiyoslash mumkin.

Musiqa beqiyos qudrat manbaidir. Dunyoga mashhur sharq allomalari ham musiqaning inson tarbiyasida o'rni beqiyos ekanligi haqida o'z risolalarida yozib qoldirishgan. Jumladan, Al-Farobiy, Ibn Sino, Al-Xorazmiy, Alisher Navoiy, Bobur, Fitrat, Yunus Rajabiy kabilar Sharq musiqa madaniyati va uning o'ziga xos badiiy-estetik hamda tarbiyaviy mohiyati haqida ajoyib fikr-mulohazalar bayon etganlar.

Vatandoshimiz Abu Nasr Farobiyning musiqaga doir fikri alohida e'tiborga loyiqdir: "Musiqa ilmi shu ma'noda foydaliki, u o'z muvozanatini yo'qotgan odamlar xulqini tartibga keltiradi, mukammallikka yetmagan xulqni mukammal qiladi va muvozanatda bo'lgan odamlar xulqining muvozanatini saqlab turadi. Bu ilm tananing salomatligi uchun ham foydalidir. Chunki tana kasal bo'lsa, ruh so'ladi, tana to'siqqa uchrasa, ruh ham to'siqqa uchraydi. Shuning uchun ovozlarning ta'siri bilan ruhni sog'aytirish yordamida tana sog'aytiriladi".

Barkamol insonni shakllantirishda musiqaning ahamiyati haqida gap ketganda shuni alohida ta'kidlash joizki, musiqa asarlarining insonda go'zallik, ulug'vorlik, ko'tarinkilik, tushkunlik, g'amginlik, hazinlik, ma'yuslik singari tuyg'ularni uyg'otuvchi xususiyatlari mavjud va xuddi mana shu jihatlari orqali inson ma'naviyatiga ta'sir ko'rsatadi. Bundan tashqari, musiqa insonning umuman hayotga bo'lgan estetik munosabatlarini kuchaytiradi va noziklashtiradi, ayniqsa, yoshlarning iste'dodini ro'yobga chiqarish, axloqan poklanish, hayotga moslashish, biror kasb-hunar egasi sifatida ijtimoiy faollashishiga yordam beradi. Musiqa bilan chinakam oshno bo'lgan shaxsning xatto tashqi qiyofasi, hatti-harakati va muomala madaniyatida ham o'zgarish ro'y beradi.

Musiqani nafaqatsan'at turi deb, balkininson salohiyatini yuksaltiruvchi tabiiy omil sifatida ham o'rganish zarur. Musiqa bizni ona tabiatning turli ohang va tovushlari bilan muomala qilishimizga, ularning mohiyatiga yetish va odamlar o'rtasidagi munosabatlar bilan ichki dunyomiz mutanosibligini topishga yordam beradi. U kimningdir dardiga davo bo'ladi, kimgadir hordiq chiqarish vositasi, kimningdir esa qalbiga xotirjamlik baxsh etadi. Musiqaning tovush to'liqlari sehrli xususiyatga ega. Ular bizning xulq-atvorimizga, bilim va sog'ligimizga ta'sir

ko`rsatuvchi omillar sifatida muhim ahamiyat kasb etadi.

Xullas, musiqa insonga ma`naviy ozuqabo`lish bilan birga uni tarbiyalashda ham ahamiyatlidir. Chunki, ruhi tetik, barkamol kishi o`zida yaxshi insoniy fazilarlarni mujassam eta oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro`yhati:

1. Nazarova I. "Musiqaning yangi avlod tarbiyasidagi muhim ahamiyati va o`rni" 2013-yil
2. Mannopov S. "Navobaxsh ohanglar" 2018-yil

MARKAZIY OSIYODA MUSIQA SAN'ATI VA CHOLG'U IJROCHILIGINING RIVOJLANISHI

*Buxoro viloyati G'ijduvon tumani
17-umumiy o'rta ta'lim maktabi musiqa
fani o'qituvchisi Qutliyeva Gulmira*

Annotasiya: Mazkur maqolada Markaziy Osiyoda musiqa san'ati va cholg'u ijrochiligining rivojlanish tarixi haqida ma'lumot berilgan. Shuningdek Markaziy Osiyoda musiqa san'ati va cholg'u ijrochiligi taraqqiyotiga munosib hissa qo'shgan musiqa shunoslar haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: Avesto, musiqa, cholg'u ijrochiligi, cholg'u sozlari, shashmaqom.

Musiqa ilmining tarixi juda qadim-qadimlargacha borib taqaladi. Lekin bizning eramizdan avvalgi musiqiy ma'lumotlar bizgacha yetib kelmagan. Faqat keyingi yillarda olimlarning qidiruvlari natijasida yer ostidan va joylardan topilgan uy ro'zg'or buyumlaridagi musiqa cholg'ularining va ijrochilarning tasvirlari aks ettirilgan suratlar va boshqa ma'lumotlarga tayanib, musiqa ilmining juda qadim tarixga ega ekanligini guvohi bo'lamiz. Masalan: "Avesto" asari 3000 yillik tarixga ega bo'lgan nodir asar hisoblanadi. Albatta o'sha davrlarda ham madaniyat, san'at xususan musiqa ijrochiligi ham bo'lgan. Musiqa ilmi qachon paydo bo'lgan? degan savolga jo'ngina qilib, odamzod yaratilgan lahzada deb javob berish mumkin. Rivoyatlarda aytilishicha Alloh Taolo Hazrati Odamni yaratib, uning vujudiga jonni kiritish jarayonida musiqa sadolari arzu samoni to'ldirib turgan ekan. Lekin musiqa ilmining qachon paydo bo'lganligi haqida aniq ma'lumotlar yo'q. Bizning eramizda yashab ijod etgan ko'pgina allomalar fanning turli sohalarida ijod etish bilan birga musiqa ilmiga ham alohida e'tibor berganlar. Masalan: Arestotel, Pifagor, Forobiy, Ibn Sino, Urmaviy, Xorazmshoh, Jomiy, Navoiy, Husayniy, Darvesh Ali Changiy, Komil Xorazmiy va boshqalar. IX asrlardan boshlab "Musiqa" ilmiga va uning ijrochiligiga oid musiqiy asarlar paydo bo'la boshladi. Forobiyning "Kitobul-musiqiy al-kabir" (Musiqaga oid katta kitob), X-XI asrlarda Abu Ali Ibn Sinoning "Kitobush-shifo", "Donishnoma" kitoblaridagi maxsus boblar, Abdulqodir Marog'iyning "Maqosidul-alhon" ("Kuylar maqsadlari"), Abdurahmon Jomiyning "Risolayi musiqiy" ("Musiqa ilmi risolasi"), Kavkabiyning "Risolayi musiqiy" asari ya'ni "Risola dar bayoni duvozdah maqom" ("O'n ikki maqom bayoniga bag'ishlangan risola"), Husayniyning "Qonuni-ilmi va amaliy musiqiy" ("Musiqa ilmining amaliy va nazariy qonunlari asarlari shular jumlasidandir. Komil Xorazmiyning "Tanbur nota chizig'i" da esa maqomlar nota yozuvi berilgan. Yozilgan ilmiy asarlarda har bir mutafakkir olim o'zi yashab ijod etgan davridagi musiqiy hayotga doir musiqa ilmini amaliy va nazariy sohalariga tegishli musiqa cholg'ulari va ularning ixtirochilari, sozanda, xonanda, bastakor, musiqashunoslar to'g'risidagi ma'lumotlar o'z ifodasini topgan. X-XII asrlarda Markaziy Osiyoda musiqa san'ati jumladan cholg'u ijrochiligi ancha rivojlanib, o'sha davrlarda juda ko'p musiqa cholg'ulari musiqa ijrochiligida keng qo'llanilgan. Bu borada musiqashunos Darvesh Ali Changiy o'zining musiqiy risolasida – chang, ud, nay, doyra musiqa cholg'ulari ayniqsa 5 va 6 qo'sh torli "Ud" musiqa cholg'usi haqida ma'lumot berib, bu musiqa cholg'usining o'sha davrdagi mavqeini va musiqa ijrochiligidagi o'rnini yuqori baholab, "Ud" barcha musiqa cholg'ularining podshohidir va "Rud" musiqa cholg'usi ham kamon vositasida ijro etilganligi haqida ma'lumot beradi. Ma'lumki IX-X asrlarda yashagan buyuk shoir Abu Abdullo Ro'dakiy o'z zamonasida "Rud" va "Chang" musiqa cholg'ularining mohir ijrochisi bo'lgan. O'sha davrda yashagan Mahmud Qoshg'ariyning "Devoni lug'atit turk" asari yaratilib, bu asarda bir qancha mehnat qo'shiqlari, qahramonlik qo'shiqlari, umuman juda ko'p turli xil qo'shiqlar o'z aksini topgan. X asrning buyuk allomasi musiqashunos olim Abu Nasr Forobiy (873-950) musiqa ilmiga katta e'tibor berib, musiqa cholg'ularining ijrolari, musiqa nazariyasi, "Sharq nota tizimi" ni yaratish va ularni o'sha davrdagi musiqa ijrochiligiga qo'llanish masalalari, matematika fanini mukammal o'rganish bilan birga, matematika fanining bir turi hisoblangan musiqa ilmini o'rganish va uni targ'ib etishga o'zining buyuk hissasini qo'shgan. Uning "Kitobul-musiqiy al kabir" ("Musiqa ilmiga oid katta kitob") asarida turlicha musiqa usullari (zarblari), musiqa cholg'ularidan ud, tanbur, nay, chang va turlicha musiqiy ovozlari haqida ma'lumot berilgan. X asr ashula san'atiga doir ma'lumotlar Yusuf Xos Xojibning "Qutadg'u bilig" asarida

ham o‘z aksini topgan. O‘zbek adabiyotshunos olimi N. Mallayev qadimiy qo‘lyozmalardagi ma‘lumotlarga tayanib X-XII asrlarda Markaziy Osiyoda musiqa cholg‘ularidan – tanbur, rubob, kus(qo‘sh) nag‘ora, qubuz, tabl, zurna, nay, chag‘ona, shaypur, surnay, karnay, arg‘unun, qonun kabi hamda zarbli va puflama musiqa cholg‘ulari musiqa ijrochiligida keng qo‘llanilganligi haqida, shuning bilan birga shu davrda “Rost”, “Xusravoniy”, ”Boda”, “Ushshoq”, “Zurafkand”, “Bo‘slik”, “Sipaxon”, “Navo”, “Basta”, “Taron” va juda ko‘p musiqiy asarlar ijro etilganligi haqida ma‘lumot bergan. Abu Ali Ibn Sino (980-1037) ham musiqa ilmiga katta e‘tibor bergan. Alisher Navoiy Hirotda adabiyot, san‘at va madaniyatni yuqori darajaga ko‘tarilishiga o‘z hissasini qo‘shdi. Ayniqsa musiqa madaniyatining rivojida yangi kuylar, qo‘shiqlar, musiqiy risolalar yozildi va bastakorlar, hofizlar yetishib chiqdi. Navoiyning iltimosiga binoan Abdurahmon Jomiy “Risolaiy musiqiy” asarini yozdi. Zaynylobiddin al Husayniy “Qonuni ilmi va amaliyi musiqiy” (“Musiqqa ilmining amaliy va nazariy qonunlari.”) nomli musiqa risolasini yozib, uni Navoiyga bag‘ishladi. Navoiy o‘zining “Majolisun-Nafois” asarida musiqa ilmi bilan ijod qilgan shoirlarni nomlarini tilga oladi.

Markaziy Osiyo xalqlari, jumladan o‘zbek xalqi XIV-XVI asrlarda ilm-fan, madaniyat, san‘at, musiqa, naqqoshlik, xattotlik va boshqa sohada katta muvaffaqiyatlarga erishdi. XV asr musiqa ilmi namoyondalaridan biri Najmiddin Kavkabiy bo‘lib, Darvesh Ali Changiyning hikoya qilishicha Kavkabiy Hirotda tahsil ko‘rgan bo‘lib, uni Ubaydulloxon tomonidan Hirotdan Buxoroga olib kelinganligi va Kavkabiy bu yerda o‘zining musiqa maktabini yaratib, Xo‘ja Muhammad, Rizo Samarqandiy, Xo‘ja Hasan Nisoriy, Hasan Kavkabiy, Boqi Jarroh kabi musiqashunoslarni tayyorlab, o‘zining musiqa sohasidagi buyuk musiqa risolasi “Risolaiy musiqiy” ya‘niy “Risola dar bayoni duvozdah maqom” asarini yaratdi. XVI asrga kelib, madaniyat, san‘at jumladan musiqa san‘ati ham tushkunlikka tushdi. Urushlar kuchayib ketdi. Markaziy Osiyo xalqlari juda ko‘p tarixiy voqeyalarni boshidan kechirib, har bir davrda barcha fanlar qatori musiqa ilmi ham goh rivojlanib, goh tushkunlikka uchrab musiqa cholg‘ulari ijrosi, sozanda va xonandalar, musiqashunoslar turli xil holatda yashab ijod etishdi. Markaziy Osiyoda VII asrlardan to XVIII asrlargacha musiqa ijrochiligida “O‘n ikki maqom” nomi bilan ataluvchi turkum asarlar ijro etilib, bunda “Ud” cholg‘usi asosiy hisoblangan bo‘lsa, XVIII asrning oxiri XIX asrning boshlanishida Markaziy Osiyoning adabiyot, san‘at va madaniyat rivojlangan shaharlaridan biri Buxoroda “On ikki maqom” turkumi o‘rniga “Shashmaqom” shakillanib, buning ijrosida esa “Tanbur” asosiy musiqa cholg‘usi bo‘lgan. Shu qatori ayrim viloyatlarning o‘ziga xos musiqa cholg‘ulari bo‘lgan. Xorazmda- bulamon, garmon, tor, Buxoroda- Afg‘on rubobi, Farg‘ona viloyatida- qo‘shnay, dutor musiqa cholg‘ulari bor. Abdurauf Fitrat o‘zining “O‘zbek klassik musiqasi va uning tarixi” asarida ma‘lumot berishicha 1920 yillarda Buxoroda-tanbur, dutor, nay, qo‘shnay, qobuz, doyra, rubob, nog‘ora, karnay, sunray, do‘mbra kabi musiqa cholg‘ulari ijrochilikda qo‘llanilgan Markaziy Osiyoning barcha hududlarida dutor, do‘mbira, doyra, g‘ijjak, nay ko‘proq uchraydi. Hozirgi kunda Markaziy Osiyo hududida qadimiy musiqa cholg‘ulari bilan bir qatorda ko‘p ovozlilikka moslashtirilgan (rekonstruksiya) musiqa cholg‘ulari mavjud. Markaziy Osiyoning yirik shaharlaridan Toshkent, Dushanbe, Olma Ota, Samarqand shaharlarida Markaziy Osiyo va Umumjahon miqyosidagi musiqiy anjumanlar o‘tkazilib, milliy musiqa ijrochiligiga xos asarlar, jumladan milliy musiqa cholg‘ularining ijrolari namoish etilmoqda.

Adabiyotlar

1. Hamidov H. O‘zbek an‘anaviy qo‘shiqchilik madaniyati tarixi. Toshkent, «O‘qituvchi», 1996.
2. Odilov A. O‘zbek xalq cholg‘ularida ijrochilik tarixi. Toshkent, «O‘qituvchi», 1995.
3. Matyokubov O. Maqomot. Toshkent, “Musiqqa”, 2004.
4. Jabborov A. Musiqiy drama va komediya janrlari o‘zbek kompozitorlarining ijodiyotida. Toshkent, «G‘.G‘ulom», 2000.

TADQIQOT.UZ
ТОМОНИДАН ТАШКИЛ ЭТИЛГАН

"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 18-КЎП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ

(15-қисм)

Масъул муҳаррир: Файзиёв Шохруд Фармонович
Мусаҳҳиҳ: Файзиёв Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиёв

Эълон қилиш муддати: 30.07.2020

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000